

Christiern, * ca 1400 i Vridsted S.

- I. **Visti Christiernsen**, * ca 1440 i Sjørup, Vroue sogn, † i 1505. Var Selvejerbonde i Sjørup, Vroue Sogn, og Herredsfoged i Fjends Herred, nævnes d. 30. April 1493 som Tinghører paa Fjends Herredsting. Jens Vistisen er rimeligvis broder til herredsskriveren Christiern Vistissen i Sjørup. I 1542 genkøber han sammen med brodersønnen Visti Christensen Egebjerggård til Vistislægten. Det må formodes at selvejerrettighederne, som det skete i Himmerland, var blevet slægten frataget efter Skipper Clements fejlslagne bondeoprør i efteråret 1534.

Notes : Vistislægtens dybe rod i Fjends Herreds befolkning går tilbage til 1400 tallet, da slægtens stamfader en vis Christiern må have levet. Sønnen Westi Cristiernssen var den 3 april 1493 foged på Fjends herreds ting. Den 2 juli 1496 nævnes han i samme stilling, da han denne dag optrådte som vidne på Viborg landsting. Den 19 april 1502 nævnes han igen som tinghører, da Ørslevkloster fik udstedt vidne om at fire gårde i Vinkel by, Højslev sogn, var indværget til klosteret som dets rette ejendom. Wisti er derfor nok født i årene 1440-50.

Herredsfogederne og herredsskriverne på den tid synes alle at være født eller bosiddende på egnen, og den Christiern Wistisen, boende i Sjørup, Vroue sogn, der den 7 november 1515 var tingmand i en sag angående lovhævd på Bregendal i Fly sogn, og som 1532 nævnes i "Maadgård", var uden tvivl Westi Cristiernssen søn. Sammen med herredsfogeden Christiern Cristiernssen fra Sparkjær omtales Christiern Wistisen den 17 juli 1537, som herredsskriver på Fjends herreds ting. Han blev gift med Anne Hvide Jepsdatter.

- A. **Christiern Vistisen**, * ca 1490 i Egebjeggaard, Vridsted , Fjends , Viborg, † 1545 i Vroue , Fjends , Viborg. Selvejer Herredsskriver i Fjends herred, selvejerbonde i Sjørup 1537

Notes : Christiern Vistisen, selvejerbonde i Sjørup, Vroue sogn, må være født omkring 1490. Han er nævnt ved en herredstingsdom, den 17/7 1537, som herredsskriver i Fjends herred.

Den 7/11 1515 var han tingmand i en sag om lovhævd på "Bregendal" i Fly. I 1517 nævnes han i et Lovhævdsbrev, at otte mand har vidnet, at de har hørt, at han har gjort sin pligt og med lovhævd indværget en gård i Vroue. I 1530 hedder det i et lovhævdsbrev, at otte mand har vidnet, at de har hørt, at hverken Jesper Simonsen i Viborg eller hans arvinger nogensinde havde gjort krav på den gård i Vroue. 1530 og 1531 udstedte Viborg landsting to domme, hvori Christiern Vistisen, hans bror Jens Vistisen og deres søskende og medarvinger tildømmes at nyde og beholde gården i Vroue. (Se mere herom senere.) I 1532 nævnes han som boende i Maadgaard. I 1532 er en Christian Wistisen fæster af gården Majgård i Højslev sogn. Vistnok to nabogårde i Højslev? Han har mindst to sønner, Visti og Knud Christensen.

I 1576 siges det om de to brødre at "de købte gården (Egebjerggård) af fald efter Skipper Clement". I 1542 blev den genkøbt af Jens Vistisen, broder til Christiern Vistisen, sammen med dennes søn Visti og hans søskende.

Slægten - Visti'erne - var selvejere og har været det så langt tilbage, som vi kan følge dem. Under Grevens Fejde i 1534 gik de jyske bønder sammen med skipper Clement mod herremændene (adelen). Opstanden slog fejl - Skipper Clement blev henrettet og bønderne blev, som straf, fradømt deres gårde, de blev kongens ejendom. Kun ganske få af disse bønder købte deres gårde tilbage. Blandt dem var Visti'erne, og de er derfor blevet anset for at tilhøre en højere stand end fæstebønderne.

I Viborgs Historie nr 1, udgivet i 1998, dækkende perioden fra Oldtiden til 1726, under emnet Byens Styre og Byens Næring af Bjørn Poulsen ses på side 166 følgende:

Visse personer forstod kunsten at kravle opad i samfundet fra stilling til stilling. Et godt eksempel på det er Niels Skrifer, der fra 1472 fungerede som skriver ved landstinget. I 1479 var han blevet så kendt i byen, at han blev udnævnt til byfoged og som "tingholder" afholdt bytinget. I 1483 avancerede han på landstinget og blev "hører", dvs. kom til at indtage en funktion som leder af landstinget i landsdommerens fravær. De højadelige landsdommere var bosiddende langt borte fra Viborg på deres herregårde, så det var praktisk med mænd i byen, der kunne overtage hvervet i deres fravær og holde styr på papirerne. Til og med 1496 havde Niels Skrifer både byfogedens og landstingshørerens

stilling, og i 1498 var han nået endnu et trin op i byens hierarki og smykkede sig med borgmestertitlen. Ved sin død kort efter år 1500 fremstod han rimeligvis som en af byens rigeste mænd. Da enken Mette i 1504 afhændede hans arv, ser man, at han blandt andet havde besiddet en fæstegård i Vroue i Fjends herred. Niels Skriver var fra en beskeden position nået til en næsten adelig levevis med eget landgods. Landstinget blev i 1400-årene ganske domineret af viborgenserne, og adskillige borgere gjorde som Niels Skriver og sikrede sig posten som landstingshører. Hvervet som landstingshører har formentlig indbragt en god fortjeneste, da indehaveren måtte tage penge for at ekspedere sager for klagere på tinge. De største penge kunne man dog lave ved handel.

Niels Schriver levede på samme tid som Christiern Vistisen, herredsfoged i Fjends herred. Kunne der være et slægtsskab gennem Søndergård i Vroue, eller med Nielses hustru Mette? Hvorfor får Visterne ret til at købe Søndergård tilbage til slægten?

En Søren Wistisen bosat i Viborg er nævnt som en ud af seks sandemænd i en sag i Viborg den 17 juli 1538. Han er måske bror til førnævnte Christiern og Jens Wistisen.

Slægten - Visti'erne - var selvejere og har været det så langt tilbage, som vi kan følge dem. Under Grevens Fejde i 1534 gik de jyske bønder sammen med skipper Clement mod herremændene (adelen). Opstanden slog fejl - Skipper Clement blev henrettet og bønderne blev, som straf, fradømt deres gårde, de blev kongens ejendom. Kun ganske få af disse bønder købte deres gårde tilbage. Blandt dem var Visti'erne, og de er derfor blevet anset for at tilhøre en højere stand end fæstebønderne.

Visti Christiernsen var gift med Dorette Sivertsdatter. Hun nævnes i et Missive fra regeringsrådet til Jørgen Skram 15.7.1588. Det hedder heri, at denne brevskriverske Dorette Sivertsdatter i Engeberg i Fjens herred har berettiget, at der er en trætte mellem hende og hendes nabo angående en sag om tørv, som de efter hendes mening have opbrudt i hendes dige, og have brugt til deres fæhuuskvæg, medens de mener, at de har taget det af deres eget sted.

Dommen lød:

Da trætten er opstået af en ringe ting, som intet er værd, skal han (Jørgen Skram) betænke til det bedste for dem, så de ikke for ringe ting skulle komme i Æres Penge eller Lodsens fortabelse.

1545-1546: Bøndergods i Vridstedt sogn, Visti Christjensen og Jens Iffversen i Jegibierg 9 skilling i vinterskat og 41/2 i sommerskat. (Hald Lens regnskaber 1542-1546)

1550: Visti Christiernsen førte i dette år en proces om nogen ejendom i Egebjerg og 4.6 faldt landtingsdom i sagen. (Typografiske samlinger på papir. Cand. Mag. Aakjær har skrevet en artikel) "en gammel skelstrid" i Skive folkeblad 20.5.192 4, sålydende:

Skelsag Noget af det, som tiest ses blandt fortidens bønder, når de kævledes på tinge var hvor skelstenen skulle stå mellem forskellige ejerlav. Her var det farligt sprængstof til strid og delemål og dobbelt farligt, hvor forholdene var lidt indviklede.

Således var det også med de Vridsted mænd i Fjends herred. De havde altid haft svært ved at blive enige med manden på Egebjerg, som fra gammel tid var selvejer, og som endog var en af de få, og som endog var en, der holdt sit hoved højt efter Klementsfejden, da næsten alle de oprørske bønder, der hidtil havde været selvejere, pludselig en morgen vågnede som kronens hov- og fæstebønder, der kønt måtte gøre hov og køre den lange vej fra Vridsted, Fly, ja helt oppe fra Dommerby til kronens slot og lensmannens sædegård Hald. Om en sådan skelstrid handler den landtingsdom af 4.8.1554, som jeg her skal fortælle hovedtrækkene af.

To vrede herremænd, som var ejere af Vridsted bys fattige fæstegårde, havde denne dag stævnet herredsfogden i Fjends herreds Kræn Pæsen i Trevad (Treuoy) til tinge. Det var de ærlige og velbyrdige mænd Erik Skram til Hastrup og Christen Stygge til Randrup. Det gods, som Erik Skram havde i Vridsted, stammede fra herr Mogens Lauridsen Løvenbalch, en vidtberejst riddersmand, som var gift med den bekendte "skotske kvinde på Tjene". Oprindeligt havde godset tilhørt kronen, men i

dronning Margrethes tid var det kommen til hendes fuldtro landsdommer Jens Nielsen Løvenbalch på Avnsbjerg, og gennem ham til de følgende Løvenbalcher. Nu mødtes da de 2 herremænd, og klagede over herredsfogden for tvende domme, han havde dømt mellem Visti Christjensen i Egebjerg og deres "tjenere (fæstebønder) i Vridsted. Klagen lød på, at Christjern Pedersen, der jo som alle herredsfog eder dengang, stred mod tidligere domme ved både herredsting og landsting. Heller ikke skulle han have "sat breve ret ind i dommen". Måske kunne denne Trevadbonde Kræn Pæsen hverken læse eller skrive, så det var ikke let for ham at være her redsfoged.

Visti Christjensen var jo også blevet stævnet, og han havde de breve med, "som han bar i rette", dengang dommen blev dømt og desuden havde lovhævd, som Nis Lassen, Las Lettes søn haver gjort i Vridsted mark.

Den hårdest anklagede Kræn Pæsen mødte også og "mente sig at have dømt rettig var da'tt sær" og fremlagde sine domme. Den første lød på "at de mænd i Vridsted ikke burde drive deres kvæg i Egebjerg mark og grønagre", og de Visti Christiensen har genkøbt den og "haver den endnu i brug og hatale?, Vridsted mænd havde til hannom for at have gjent (jaget) det til skade eller slaget det i mark, som hørte til Vridsted med rette. Nu var det Vridsted bøndernes herremænd til at svare, og de lod heller ikke vente på sig. Erik Skram trak 2 domme frem, som han beråbte sig på en landtingsdom af 1518 lød på, at gode mænd havde efter kongelig Majestæts befaling dømt markske llet imellem Vridsted og Egebjerg "uretfærdigen at være", og herredsfogden havde dømt de skel sten, ingen magt at have, og sandemænds tog burde død og magteløs at være er ejere til Vridsted til hinder eller skade at komme, og sendemænd bur de være pligtige samme sten at optage. Dernæst fremviste herremændene en herredsretsdom, at Visti "ej burde indtage deres fæ og gjenne (jage) i hus i forte og fællend (drivvej og fællend) og haver gjort uret og burde stande til rette, hvis han det gjort havde, førend der blev gjort markske mellem Vridsted by og Egebjerg." Erik Skram fremsatte da det spørgsmål i retten, om Præn Pæsen ikke nok havde gjort deres tjenere uret og burde stande til rette, og beklagede, at han ej havde indsat dommen det, som Dannemænd stod for Rings dom og vidnede for ham, før han d ømte. Han fremlagde mændenes vidne, at 10 dannemænd havde vidnet, at "de soe Visti Krænsen slou Vridsted hyrde (hjørde) oven over Bredmose Falling på sin ausel og arm med en fork. Endvidere havde 2 andre mænd vidnet i sandt vidne, "at de soe (så) at Visti og hans folk tog Vridsted fæ i Bremose og gjente det over Hiedesagger Siigh", Erik Skram mente, at Kræn Pæsen "slig havde gjort for villie og venskab og dermed at have gjort uret." Det ser jo ud til efter de to danesvendes beretning på godt jydsk, at vreden er løbet af med Visti, når han sådan lader forken danse på "Auslen" af den arme byhyrde, som naturligvis har gjort sin pligt, som byens embedsmand. Men Visti lod sig ikke sådan forknytte. Han mødte frem med kgl. Majestæts (formodentlig efter Klementsfejden" købebrev, at han og hans medarvinger havde købt Egebjerg af kgl. Majestæt med alt sin rettighed. Han var herre i sin egen gård, skulle han mene. Oveni handelen fremviste han selve Erik Skrams åbne beseglede brev, at han kendte sig ingen ret at have i Egebjergs mark uden 2 enge, kaldet Svinvig. Nej, det var godt nok mente Erik Skram, det skulle han aldrig fragå, at han ingen rettighed havde i det køb og i det hele taget i Egebjerg mark uden Bremose og Svinvig fællend og den mark, som ligger udenfor, men det var jo også den, striden stod om. Det var netop der, den vrede Visti havde brugt forken og gennet Vridsted høvder fra, og denne fællend, det ville han fastholde, den skulle være til Vridsted by og ikke til Egebjerg. Og nu spillede Erik Skram sin sidste og bedste trumf ud, uden tvivl det kort, som fik dommerne på landstinget til at melde pas, og Visti Krænsen og hans gode ven og makker Kæn Pæsen gå bet. Han fremlagde et vidne af 1470, som I danemænd hav de vidnet, lydende, at dennem vitterligt var og havde spurgt fader og forældre, at Bremose og Svinvig fællend og den mark, som ligger ovenfor, havde været fægang til Vridsted by i tresindstyve år og mere, og at Svinvig enge haver ligget til den "store gård" Nis Person, da iboede, ulastet og ukæret af alle.

Det var ikke til at tage fejl af. Endvidere havde Erik Skram et tingsvidne af 1548, hvorved Visti forgæves havde æsket breve og bevisligheder for sin ret til forte og fælle. Så havde dommerne hørt nok. "med flere ord og tale deromimellem løb" og de slutter med denne højtidelige dømsformel: Da efter tiltale, gensvar og breve, bevisning, så og sagens lejlighed sagde vi, der så på den ret, at efterdi Christern Per son ikke ville indsætte udi si dom, de som danemænd vidnede for hannom, og desligeste imod herredstingdoms vidnesbyrd havde kvit dømt Wisti Christiensen, som slou Vridsted Hyrde og gjente Vridsted hjord af Bremose fællend og den mark, som ligger ovenfor, at have været Fællig og fædrout til Vridsted by, da haver han herudinden dømt og gjort uret og bør for samme dom at stande

til rette efter lovens lydelse.

Så melder de punktum på latin. Til vidnesbyrd og om denne sag, ere vore segl indtrykt under dette brev.

Visti blev nødt til at bruge sin fork på mere dagligdags vis, og Kræn Pæsen blev ikke herredsfoged mere. I åbent brev af 30. marts 1571 bevilger kongen den ene af Otto Krumpen mot kgl. Tilladelse indsatte herrredsskriver for Fjends herrith Wisti Christiensen i Jegebjerg i hvis sted, der nu skal være indsat en anden herredsskriver, uden at kongen kan se nogen rimelig grund for Wistis afsættelse, straks igen være må blive herredsskriver. Han skal da holde tingbogen klar, og give domme, vidnesbyrd og breve som skulle udgives på tinge, beskrevne fra sig, sålænge, de ere afsagte og vundne.

Afskrift jan.2000 Mie Sørensen

Han nævnes følgende steder:

1515: Et tingvidne (pergament i Rigsarkivet), Lovhævde på Bregendahl, blandt tingmændene Christiern Vistisen i Sjørup.

1532: Christiern Vistisen i Maadsgård. (Erslev: Frederik den 1. danske registrante pg.404)

1537: Dom af Fjends herreds ting (diplomatorum Viborg 207 ff.) nævnes Christiern Vistisen i Sparkjær Herritschriffuer ibidem (sammesteds) Dette ibidem går vel snarere på Fjends herred ikke Sparkjær. Han nævnes bl.a. sammen med faderen i et dokument, som gengives i "det kgl. Rettertings domme og Rigets forfølgninger fra Chr. III.s tid), som følger: Jens Wistisen po sine oc hans Metarfuingers (medarvingers) wegne finge stadfæstelse effuer (efter) 2 pergamentebreffue og 3 papirsbreve, Thet første under Guts (Guds) år 1504, lydende af Mette Persdatter, Niels Skruffuers ep - therleffuer ske (skrives efterlevende) i Wiburig hagde sååldt og skjødt og afhendt (havde solgt, skødet og afhændet) fra sig og sine arffuinger en gård i Wraage, og til Wisti Bertilsen nu bebor (iboer) mett al sin rette tilligelse intet deraff undertag et (intet undtaget) i nogen måde, og dersom samme gaard eller (octen) uden hans billigelse bleve Wisti eller hans arvinger so godt en gaard og ejendom igen inden 3 uger og holle thennem that udhen skade. Item (ligeledes) et andet Lagheffsb reff aff Fjends herreds ting under Gutz år 1617, lydende 8 mænd havde vidnet, at Christiern Wistisen havde gjort sin log og indwordt met lagfældt samme gård i Wraage mit hendis abøgges togth oc all linds tilligelse og ejendom e.t.c. (ets.). Item at det 3 ud tog (utfiffuit aff Fjends herreds ting under Guts år 1530, lydende at 8 mændt hagde widnet, at de aldrig havde hørt Jesper Simonsen (Simonssøn) i Wiburig eller nogen på hans vegne, som havde givet last eller kiere på den gård i Wraage erkjendte seg widt samme gård i nogen måde. Item 4. et papirs brev, som Mogens Munch, Jens Sorrit fuer havde udgivet, Jens Wistisen og deres medarvinger at nyde og beholde samme gård i Wraage efter i 1567 skænkede Frederik II Visti Christiensen i Egebjerg Kongetienden af Vroue og Resen sogne uden afgift. Omtrent på samme tid blev Christiensen udnævnte til herredsskriver i Fjends herred.

Han blev afsat fra denne stilling i 1569, men atter genindsat ved 2 kongebreve 30.3. 1571. I 1576 Havde Visti Christiensen proces med Corfitz Wiffert, lensmand på Hald, om hoveriet til Hald slot, men der faldt frikendelsesdom for Visti Christiensen og hans broder Knud Christiensen i Egebjerggård på herredstinge 1577. Ved denne proces samlede han hele sin slægt i Fjends herred til som slægtsnævn at vidne på tinge, at der aldrig havde hvilet nogen pligt til ægt og arbejde for Egebjerggård til Hald slot. Man får ved denne lejlighed at vide, hvor udbredt hans slægt var i herredet. Visti Andersen i Skjalmstrup

Jens Iversen i Krogsgaard

Visti i Torp

Søren Pedersen i Sparkjær
Christiern Povelsen i Fly

Søren Troelsen i Fly
 Ole Madsen i Travade
 Søren Bonde i Trevad
 Christen Broen i Torp
 Christen Juel i Gundelund
 Peder Jensen i Aakjær
 Anders Skrædder i Ørum
 Poul Willumsen i Fly
 Visti Poulsen i Fly
 Søren Mortensen i Børsting
 Anders Clemmensen i Børsting
 Roland Madsen i Trvad
 Søren Bonde i Trvad
 Niels Simonsen i Aakjær
 Andersen Christensen i Mønsted
 Mouritz Simonsen i Sjørup
 Simon Nielsen i Kobberup
 Isak Jensen i Fly,

24 mænd, et fuldt stokkenævn.

Han nævnes bl.a. sammen med Faderen i et Dokument, som gengives i "Det Kgl. Rettertings Domme og Rigens Forfølgninger fra Christian III's Tid":

"Jens Wistisen po sine oc hanss Metarffuinges Wegne finge Stadfestelse effuer 2 Pergmentzbreffue oc 3 Papiirs Breffue, thet første under Gutz Aar 1504, lydendes at Mette Perssdatter, Niels Scriffuers Eptherleffuerske i Wiburig, hagde saaldt, skiødt oc affhendt fra seg oc sine Arffuinge oc tiill Visti Cristiernsen i Siørup oc hanss Arffuinge en Gaardt i Wraage, som Michell Bertilsen nu iboer, met all sin rette Tilligelse inthet ther aff undertagit i noer Maade, oc ther som samme Gaardt eller noghen hanss Tilligelse bleffue Visti Cristiernsen eller hanss Arffuinge affwundhen i noer Retthergang, tha beplichtet hun seg oc sine Arffuinge at wederlegge hannem oc hanss Arffuinge so godt en Gaardt oc Eyendom ighen indhen 6 Vger oc holle thennem thet udhen Skade. Item thet andit et Lagheffdz Breff aff Fiendzherresting under Gutz Aar 1517, lydendes at 8 Mendt hagde widnet, at Cristiern Wistisen hagde giordt sin Log oc Indwordt met Lagheffdt samme Gaardt i Wraage met hines abøgges Topth oc all hines rette Tilligelse oc Eigendom etc. Item thet tredie vtgiffuit aff Fiendzherresting under Gutz Aar 1530, lydendes at 8 Mendt hagde witnet, at the aldrig hagde hørdt lesper Simonsen i Wiiburig eller oc noer paa hanss Wegne, som hagde giffuit Last eller Kiere paa then Gaardt i Wraage, eller kandt kiende seg widt samme Gaardt i nogher Maade. Item thet fierde eth Papiirs Breff, som Moghens Munck, lenss Scriffuer hagde wtgiffuit under Gutz Aar 1530, lydendes at the hagde tildømt Cristiern Wistisen, lenss Wistisen oc theres Metarffuinge at nyde oc beholde samme Gaardt i Wraage epther theres Skiødebreffs oc Lagheffdzs Breffs Lydelse, so lenge the widt Magt er etc. Item thet 5. en Dom, som Her Moghens Gøie, Eriick Banner met flere hagde wtgiffuit wnder Gutz Aar 1531, lydendes at the hagde dømt, at Cristiern Wistisen, lenss Wistisen oc theres Metarffuinge burde forne Gaardt at nyde oc beholde epther theres Skiødebreffs Lydelse, so lenge samme Skiøde oc Lagheffdt widt Magt er, oc ther som forne lesper Simonsen kunne rygge samme Skøde, tha er handt siden selff plic-tug at holle forne Cristiern Wistisen, lenss Wistisen oc theres Metarffuinge wdhen Skade, som hanss Skiødebreff wtuiser, forthii hand er ene Arffuing po sin Husfrues Wegne, oc handt ichi sagde seg af f Arff oc Gieldh epther Loghen etc., som samme 5 Breffue ythermere vtuiser oc indeholder. Datum Sandager quarta feria post natiuitatis Mariæ Anno etc. 1541 (14. Sept.) "

Fra samme Kilde gengives ogsaa følgende Dokument:

"lenss Riis i Bordsgaardh paa sine oc Cristiern Vistisens Arffuinges Vegne fick Stadfestelse offuer 2 Pergmentz Breffue oc 1Papiirs Breff, thet første som Konning Cristiern haffuer vtgiffuit wnder Gutz Aar 1519, lydendes at handt hagde vndt oc tilladeth, at Cristiern lensen i Smollerup oc hanss rette Arffuinge skulle haffue oc nyde 2 Kronens Bygestet tiil ewiig Tiidt for theres rette Bondegotz, thet ene wti Wraage Sogen kaldes Amstrup, oc thet andthet i Høgild i Resensoghen i Fiendsherrit met al theres Tilligelse, oc giffue Kronen ther aff Skath, som aff then beste Bondegaardt i Fiendzherrit, Item thet andet Cristiern lensen i Smollerup har vtgiffuet Aar 1519, lydendes at hånd hagde wpladit fra seg oc

sine Arffuinge oc til lens Riis i Bordsgaardt oc Cristiern Wistisen i Siørup theres Arffuinge alle the Kiøb oc Kiøbebreffue, som handt kiøbte aff wor nodige Herre Konning Cristiern lydendes po 2 øde By- gestet, then ene ligendes i Wraage Sogen, som kollis Amstrup, oc en anden i Høgild, Niels Clemyntsen kiøbte aff Cristiern Persen i Torp, oc Cristiern lensen eller sine Arffuinge kiendes seg inghen Lod eller Deel at haffue i forne Bygesteder oc at frii Cristiern Wistisen, lens Riis oc hans Arffuinge samme tuende Bygesteder. Thet tredie et Konning Frederick Dombreff 1526, lydendes at hand hagde dømpet Cristiern lensen i Smollerup at indfrii Cristiern Vistisen, lens Riis och theres Arffuinge forne Gaard ephther theres Skødebreff Lydelse. Dalum Sandager quarta feria post natiuiatis Mariæ 1541 (14. Sept.)"

----- Christiern var selvejerbonde i Sjørup, Vroue og herredsskriver i Fjends herred.

Opholdssted: Maadegaard, Sjørup, Vroue sogn, Fjends herred, Viborg amt

Vis.

1. **Visti Torp**, * 1515, † 1576 i Resen, Fjends, Viborg.
2. **Visti Christensen**, * ca 1520 i Vridsted, † ca 1600. Selvejer Egebjerggaard (nævnt 1542 og 1576) Herredsskriver

1548-159? herredsskriver og selvejerbonde, på en tid, da kun 4-5 bønder i herredet var selvejere.

Han nævnes i et aabent Brev af 30. Marts 1571, hvor Kongen bevilger, at den af Hr. Otte Krampen med kongelig Tilladelse indsatte Herredsskriver i Fiends: Herred, Visti Christiernssen i Jegebjerg (Egebjerg}, i hvis Sted der nu skal være indsat en anden Herredsskriver, uden at Kongen dog kan se nogen rimelig Grund for Visti Christiernssens Afsættelse, strax igen maa blive Herredsskriver; han skal holde Tingbogen klar og give de Domme, Vidnesbyrd og Breve, som skulde udgives paa Tinget, beskrevne fra sig, saaledes som de ere afsagte og vundne.

Notes : Den 30/3 1571 skriver kong Frederik II at Visti Christensen skal være herredsskriver som han har været tilforn.

I 1542 tilbagekøber Visti Christensen sammen med farbroderen Jens Vistisen Egebjerggård til Vistislægten. Det må formodes at selvejerrettighederne, som det skete i Himmerland, var blevet slægten frataget efter Skipper Clements fejlslagne bondeoprør i efteråret 1534.

I 1542-1546 nævnes Visti Christensen og Jens Iversen, som ejere af hver en halvdel af Egebjerggård. Da Corfitz Tønnesen Viffert i 1569 var blevet lensmand på Hald slot krævede han ægt og tægt af selvejerbønderne Visti og Knud Christensen i Egebjerg, hvilket naturligvis førte til en retssag, som de to brødre vandt i 1577. Under denne rettergang samlede de to brødre hele deres slægt i Fjends herred til, som et fuldt stokkenævn på 24 mand, at vidne på tinge, at der aldrig havde hvilet nogen pligt for Egebjerggård til ægt og arbejde til Hald. Ved denne lejlighed får man at vide hvor udbredt Vistislægten var på egnen, og disse 24 navne har dannet grundlag for vidtgående studier i slægtens historie.

Ovennævnte medejer Jens Iversen er iblandt familien.

Visti Christensens søn Oluf bliver født i 1642.

I Hald lens jordebog 1599 nævnes "Hr Oluff og Visti Christensen i Egebjerg", men i 1603 kun Visti Christensens søn Oluf Vistesen. I 1610 ejer Oluf Vistisen og Jens Christensen hver en halvdel. Visti Christensen dør år 1600 (skifte i Viborg landsting dombog 1617A, folie 237)

Visti Christensen var muligvis gift med den Dorrette Sivertsdatter, som nævnes i et Missive fra Regeringsraadet til Jørgen Skram d. 15. Juli 1588. Det hedder her, at denne Brevskriverske, Dorrette Sivertsdatter i Ingeborg (Egebjerg} i Fiends Herred, har berettet, at der er Trætte mellem hende og hendes Naboer angaaende nogen Sod og Tørv, som de efter hendes Mening have opbrudt af hendes Dige og brugt til deres Fæhusvæg, medens de mene at have taget det paa deres

egget; Sagen er kommen saa vidt, at de to af hendes Sønner, der have vidnet derom, ere blevne fællede for deres Vidnesbyrd, alene fordi Modparten har ført Syn derpaa, som har erklæret ikke bestemt at kunne sige, af hvis Dige samme Sod var taget, og fordi de have vidnet i deres Moders Sag, hvori hun mener, at der gøres hende og dem Uret. Da Trætten er opstaaet af en ringe Ting, som intet er værd, skal han (Jørgen Skram) betænke alt til det bedste med dem, saa de ikke for en saa ringe Ting skulde komme i Æres, Penges eller Godsens Fortabelse.

Børn: 1542 - Ole Vistesens f. 1560 d. 28 mar 1621 Vridsted S. (Langholtz)

Visti Christiensen var gift med Dorette Sivertsdatter.

Hun nævnes i et Missive fra regeringsrådet til Jørgen Skram 15.7.1588. Det hedder heri, at denne brevskriverske Dorette Sivertsdatter i Engeberg i Fjens herred har berettiget, at der er en trætte mellem hende og hendes nabo angående en sag om tørv, som de efter hendes mening have opbrudt i hendes dige, og have brugt til deres fæhuuskvæg, medens de mener, at de har taget det af deres eget sted.

Dommen lød: Da trætten er opstået af en ringe ting, som intet er værd, skal han (Jørgen Skram) betænke til det bedste for dem, så de ikke for ringe ting skulle komme i Æres Penge eller Lodsens fortabelse.

1545-1546: Bøndergods i Vridsted sogn, Visti Christjensen og Jens Iffversen i Jegibjerg 9 skilling i vinterskat og 4 1/2 i sommerskat. (Hald Lens regnskaber 1542-1546) 1550: Visti Christiensen førte i dette år en proces om nogen ejendom i Egebjerg og 4.6 faldt landtingsdom i sagen. (Typografiske samlinger på papir. Cand. Mag. Aakjær har skrevet en artikel) "en gammel skelstrid" i Skive folkeblad 20.5.1924, sålydende:

Skelsag Noget af det, som tiest ses blandt fortidens bønder, når de kævledes på tinge var hvor skelstenen skulle stå mellem forskellige ejerlav. Her var det farligt sprængstof til strid og delemål og dobbelt farligt, hvor forholdene var lidt indviklede. Således var det også med de Vridsted mænd i Fjends herred. De havde altid haft svært ved at blive enige med manden på Egebjerg, som fra gammel tid var selvejer, og som endog var en af de få, og som endog var en, der holdt sit hoved højt efter Klementsfejden, da næsten alle de oprørske bønder, der hidtil havde været selvejere, pludselig en morgen vågnede som kronens hov- og fæstebønder, der kønt måtte gøre hov og køre den lange vej fra Vridsted, Fly, ja helt oppe fra Dommerby til kronens slot og lensmannens sædegård Hald. Om en sådan skelstrid handler den landtingsdom af 4.8.1554, som jeg her skal fortælle hovedtrækkene af. To vrede herremænd, som var ejere af Vridsted bys fattige fæstegårde, havde denne dag stævnet herredsfogden i Fjends herreds Kræn Pæsen i Trevad (Treuoy) til tinge. Det var de ærlige og velbyrdige mænd Erik Skram til Hastrup og Christen Stygge til Randrup. Det gods, som Erik Skram havde i Vridsted, stammede fra herr Mogens Lauridsen Løvenbalch, en vidtberejst riddersmand, som var gift med den bekendte "skotske kvinde på Tjene". Oprindeligt havde godset tilhørt kronen, men i den rønning Margrethes tid var det kommen til hendes fuldtro landsdommer Jens Nielsen Løvenbalch på Avnsbjerg, og gennem ham til de følgende Løvenbalcher. Nu mødtes da de 2 herremænd, og klagede over herredsfogden for tvende domme, han havde dømt mellem Visti Christjensen i Egebjerg og deres "tjenere (fæstebønder) i Vridsted. Klagen lød på, at Christjern Pedersen, der jo som alle herredsfogeder dengang, stred mod tidligere domme ved både herredsting og landsting. Heller ikke skulle han have "sat breve ret ind i dommen". Måske kunne denne Trevadbonde Kræn Pæsen hverken læse eller skrive, så det var ikke let for ham at være herredsfoged. Visti Christjensen var jo også blevet stævnet, og han havde de breve med, "som han bar i rette", dengang dommen blev dømt og desuden havde lovhævd, som Nis Lassen, Las Lettes søn haver gjort i Vridsted mark. Den hårdest anklagede Kræn Pæsen mødte også og "mente sig at have dømt rettig var da'tt sær" og fremlagde sine domme. Den første lød på "at de mænd i Vridsted ikke burde drive deres kvæg i Egebjerg mark og grønagre", og de Visti Christiensen har genkøbt den og "haver den endnu i brug og hatale?", Vridsted mænd havde til hannom for at have gjent (jaget) det til skade eller slaget det i mark, som hørte til Vridsted med rette. Nu var det Vridsted bøndernes herremænd til at svare, og de lød heller ikke vente på sig. Erik Skram trak 2 domme frem, som han beråbte sig på en

landtingsdom af 1518 lød på, at gode mænd havde efter kongelig Majestæts befaling dømt markske llet imellem Vridsted og Egebjerg "uretfærdigen at være", og herredsfogden havde dømt de skel sten, ingen magt at have, og sandemænds tog burde død og magteløs at være er ejere til Vridsted til hinder eller skade at komme, og sendemænd bur de være pligtige samme sten at optage. Dernæst fremviste herremændene en herredsretsdom, at Visti "ej burde indtage deres fæ og gjenne (jage) i hus i forte og fællid (drivvej og fællid) og haver gjort uret og burde stande til rette, hvis han det gjort havde, førend der blev gjort markskel mellem Vridsted by og Egebjerg." Erik Skram fremsatte da det spørgsmål i retten, om Præn Pæsen ikke nok havde gjort deres tjener uret og burde stande til rette, og beklagede, at han ej havde indsat dommen det, som Dannemænd stod for Rings dom og vidnede for ham, før han dømte. Han fremlagde mændenes vidne, at 10 dannemænd havde vidnet, at "de soe Visti Krænsen slou Vridsted hyrde (hjørde) oven over Bredmose Falling på sin ausel og arm med en fork. Endvidere havde 2 andre mænd vidnet i sandt vidne, "at de soe (så) at Visti og hans folk tog Vridsted fæ i Bremose og gjente det over Hiedesagger Siigh", Erik Skram mente, at Kræn Pæsen "slig havde gjort for villie og venskab og dermed at have gjort uret." Det ser jo ud til efter de to danesvendes beretning på godt jydsk, at vreden er løbet af med Visti, når han sådan lader forken danse på "Auslen" af den arme byhyrde, som naturligvis har gjort sin pligt, som byens embedsmand. Men Visti lod sig ikke sådan forknytte. Han mødte frem med kgl. Majestæts (formodentlig efter Klementsfejden" købebrev, at han og hans medarvinger havde købt Egebjerg af kgl. Majestæt med alt sin rettighed. Han var herre i sin egen gård, skulle han mene. Oveni handelen fremviste han selve Erik Skrams åbne beseglede brev, at han kendte sig ingen ret at have i Egebjergs mark uden 2 enge, kaldet Svinvig. Nej, det var godt nok mente Erik Skram, det skulle han aldrig fragå, at han ingen rettighed havde i det køb og i det hele taget i Egebjerg mark uden Bremose og Svinvig fællid og den mark, som ligger udenfor, men det var jo også den, striden stod om. Det var netop der, den vrede Visti havde brugt forken og gennet Vridsted hævder fra, og denne fællid, det ville han fastholde, den skulle være til Vridsted by og ikke til Egebjerg. Og nu spillede Erik Skram sin sidste og bedste trumf ud, uden tvivl det kort, som fik dommerne på landstinget til at melde pas, og Visti Krænsen og hans gode ven og makker Kræn Pæsen gå bet. Han fremlagde et vidne af 1470, som I danemænd havde vidnet, lydende, at dennem vitterligt var og havde spurgt fader og forældre, at Bremose og Svinvig fællid og den mark, som ligger ovenfor, havde været fægang til Vridsted by i tresindstyve år og mere, og at Svinvig enge haver ligget til den "store gård" Nis Person, da iboede, ulastet og ukæret af alle. Det var ikke til at tage fejl af. Endvidere havde Erik Skram et tingsvidne af 1548, hvorved Visti forgæves havde æsket breve og bevisligheder for sin ret til forte og fælle. Så havde dommerne hørt nok. "med flere ord og tale deromimellem løb" og de slutter med denne højtidelige domsformel: Da efter tiltale, gensvar og breve, bevisning, så og sagens lejlighed sagde vi, der så på den ret, at efterdi Christern Per son ikke ville indsætte udi si dom, de som danemænd vidnede for hannom, og desligeste imod herredstingdoms vidnesbyrd havde kvit dømt Wisti Christiensen, som slou Vridsted Hyrde og gjente Vridsted hjord af Bremose fællid og den mark, som ligger ovenfor, at have været Fællid og fædrout til Vridsted by, da haver han herudinden dømt og gjort uret og bør for samme dom at stande til rette efter lovens lydelse. Så melder de punktum på latin. Til vidnesbyrd og om denne sag, ere vore segl indtrykt under dette brev. Visti blev nødt til at bruge sin fork på mere dagligdags vis, og Kræn Pæsen blev ikke herredsfoged mere. I åbent brev af 30. marts 1571 bevilger kongen den ene af Otto Krumpen mot kgl. Tilladelse indsatte herredsskriver for Fjends herrith Wisti Christiensen i Egebjerg i hvis sted, der nu skal være indsat en anden herredsskriver, uden at kongen kan se nogen rimelig grund for Wistis afsættelse, straks igen være må blive herredsskriver. Han skal da holde tingbogen klar, og give domme, vidnesbyrd og breve som skulle udgives på tinge, beskrevne fra sig, så længe, de ere afsagte og vundne.

Afskrift jan.2000 Mie Sørensen

Vis alle. Han blev gift med (1) Maren Andersdatter, * ca 1520 (datter af Anders Hvid og Margrethe Christensdatter). Han blev gift med (2) Dorthe Sivertsdatter, * 1539, † 1589 i Vridsted. Dorthe: Ejer af Egebjerggaard.

a. **Oluf Vistisen**, * 01-01-1560 i Egebjerggaard, Vridsted, Vridsted Sogn, † 28-03-1621 i Vridsted. Oluf Vistisen bliver født på Egebjerggård 1542 og han dør den 28/3 1621. (skifte i Viborg landstings dombog 1625). Han blev ca 1590 ejer af Egebjerggård efter sin fader. Han

blev kirkevæрге for Vridsted kirke og fik fæstebrev på dens tiende, samtidig er der i hans tid god fremgang for landbruget og for hans gård. Hans enke Maren Christensdatter fra Haderup sogn levede endnu i 1660, så hun har nok været noget yngre end Oluf. Ifølge Hald lens jordebøger ydede hun fuld landgilde efter de kejserlige troppers hærgninger og bortrejse i 1629. Der var to sønner: Visti (født 1610) og Christen, og ikke mindre end 5 døtre.

Han var Selvejerbonde i Egebjerggaard, Vridsted Sogn Nævnes som 1/2 Jegbjerrig i 1603 Oluf Vistisen 1560 -1621:

Oluf Vistisen 1560 -1621:

Oluf Vistisen fik Egebjerggårds ene halvdel efter faderens død. Han var gift med selvejerbondedatteren Maren Christensdatter fra Haderis. Som Kirkevæрге for Vridsted kirke fik han fæstebrev på dens tiender. Han havde process med Poul Pedersen i Obitsø i Sahl sogn om en andel i Egebjerggårds andel i Egebækgårds landgilde, som tilkom Poul Pedersens hustru. Hun havde en arvepart i Egebjerggård og var vel datter af Visti Christensen eller af hans broder Knud. Ifølge Viborg landstings dombog 1625, fol. 294 b døde Oluf Vistisen i Egebjerg 28.3.1621. Ved skiftet efter ham findes børnenes navne deres vegne kontra (mod) Niels Christensen i Haderis, hvem de har indstævnet for landstinget, Desuden nævnes Christen Christensen i Hvolbech, Niels Jacobsen, Niels Mortensen i Vester Siørup og Morten Andersen i Jegeberig. Oluf Vistisen nævnes mange steder.

1603: Olleff Wistisønn 1613-1625 i Jegbjerrig ½ gård. 1610: Sielfeiger, der Sielf besidder deres bundguotz. (Selvejer, der selv besidder deres gård)

Jegeberrichh:

1603 Olleff Wistisøn.

1613-1625 Jegeberrigh, Jordegne: Oluff Wistisøn ½ gård.

1629 Oluf Vistisøn (d.v.s. hans efterladte) yder fuld landgilde efter de kejserlige indfald. I hald lens ekstraskatter samt mandstaller.

1610-48 og andre kilder 1651-1689 nævnte Oluf Vistisen følgende steder:

1610: Sielfeiger (selvejer) der sjelf besidder deres bundgods, Oluf Wistisen i Jegebjerrigh.

1629 Bundgotz i Jegbjerre Oluff Wistisøn, d.v.s. hans efterladte i Jegbjerrigh

Oluf Vistisen nævnes i "Jordebog thill Haldtz Slott fraa Phillippii Jacobi Dausg Anno 1614 och thill Aarsdagenn dernesst ephther Anno 1615", hvor det hedder:

"Jegebirrh.

Olluf Vistisenn, Sindersøn Suenningssøn, Jens Christensen.

1 Pund vj mk. Smør

1 Lamb

iiii sk. leding

vj sk. Sommerskatt

til sk. Wintterskatt

tij Heste g. rii"

. Han blev gift med Maren Christensdatter, * 1590 i Haderis, Haderup SPgn, † 1660 i Egebjerggaard, Vridsted sogn.

(A) **Christen Olufsen**, * 1605 i Vridsted.

(B) **Dorthe Olufsdatter**, * 1608 i Vridsted.

(C) **Visti Olufsen**, * ca 1610 i Egejeggaard, Vridsted, Fjends, Viborg, † ca 1690 i Vridsted, Fjends, Viborg. Visti Olufsen, må være født omkring 1610, og død ca 1690. Han er selvejergårdmand og ejer halvdelen af Egebjerggård, beliggende syd for Vridsted. Her er han nævnt allerede 1637 som jordegens gårdmand, og han er nævnt flere gange op til 1688.

Hans hustrus navn er ikke kendt, men de har mindst fem børn:

1. Gregers Vistisen.
2. Oluf Vistisen født i 1642, efter ham fortsætter Olufsen eller Olsen navnet. Oluf Vistisen bor på Søndergård i Vroue. Denne gård overtager han efter broderen Gregers, denne boede på Søndergård i årene 1668-1688.
3. Peder Vistisen bliver født den 16/8 1653, og han gifter sig ca år 1690 med Kirsten Knudsdatter til at overtage en del af Faarbækgaard . Deres søn, Visti Pedersen, der gifter sig i 1738, er nok født ca 1700.
4. Ole Vistisen født i 1640 og død i Trandum, Sevel i 1708, og
5. Dorthe Vistisdatter som bliver gift med en søn fra Faarbækgaard, Morten Nielsen, og dermed tilfører en yderligere del af denne gård til Visti slægten. I matriklen fra 1688 står det at Hans Knudsen ejer Egebjerggård og at Jens Mortensen 1/3 og Visti Olsen er 2/3 fæstere på den. Hartkorn er sat til 13-5-3-1. På samme tid er Søndergård i Vroue ejet af Visti Olsen og fæstet af Gregers Vistisen. Ny hartkorn er her 5-6-1-0. Visti Olufsen var den fornemste af de mænd, der i det 17. århundrede boede i Egebjerggaard i Vroue, hvor sønnen Gregers Vistisen først boede, senere sønnen Oluf Vistisen. Endvidere ejede han en part i Faarbækgaard, jvr.

Cand. mag. J. C. Hansen har skrevet en interessant artikel på 10 sider omhandlende udviklingen i perioden år 1600 til 1800 på Faarbækgaard og forbindelsen til Visti Olsen slægten gennem flere slægtsled. Denne artikel er fundet i Årbog for Viborg fra 1945, page 113-122.

Hermed følger et kort resume': Næppe nogen anden gård her på egnen bevarede de rent middelalderlige ejerforhold så langt ned i tiden som Faarbækgaard - nemlig til omkring år 1800. Derved giver denne gård et klart billede af, hvorledes udviklingen er gået fra slægtseje til enkeltmandseje og fra gård til landsby; for mens Fårbæk endnu ved år 1700 kun var een stor gård, med flere beboere, er der jo nu en landsby med fem gårde og et boelssted.

Bøndergårdene i gamle dage var i reglen store slægtsgårde hvor mange slægtsmedlemmer kunne have part, og hver parthaver havde ret til årlig fra gården at modtage en kornafgift, hvis størrelse stod i forhold til den part, han ejede i gården. Denne bondeskyld, som den kaldtes, kunne altså variere fra enkelte potter rug årlig for en lille part, til flere tønder, hvis ejeren ejede en stor part. Loven tillod ikke, at en slægtsgård blev udstykket til parthaverne, så de hver især fik et lille stykke jord svarende til hans andel. Ej heller måtte den, hvis den havde et stort jordtilliggende, drives under et som en herregård. Jordlovgivningen havde af praktiske hensyn fastslået at en plovs jord , var den rette størrelse for en selvstændig bondebedrift. Toges mere jord ind til dyrkning end en plov kunne magte, så måtte man tage en fæster ind i gården til den anden plov og så fremdeles. På den måde kunne det ske at en gård, efterhånden som driften udvidedes, kunne komme til at huse adskillige familier.

En gårds jordtilliggende bestod af to forskellige dele: den dyrkede jord og herligheden. Herligheden var den del af ejendommen, som henlå som hede, mose, kær og eng. Kort sagt alt hvorfra man kunne hente udbytte lige fra naturens hånd, uden dyrkning eller kultivering af nogen art. Denne del, herligheden altså, tilhørte landets konge, således at bonden havde brugsret dertil, men var pligtig derfor at yde kongen en vis årlig afgift. For Faarbækgaards vedkommende var afgiften i 1613 følgende: 3½ tdr rug, 1 får, 1 lam, 12 hestes gæsteri, samt 4 skilling ledingspenge. Senere ses det at være ændret til 4 tdr. og 5 skp. rug, mens bondeskylden til samtlige slægtsmedlemmer årlig er 6 tdr. rug. Det vil sige at kongens ret i denne selvejergård er ca 3/7 dele, mens slægtens er 4/7 dele. I 1661 solgte kongen kronegodset Lundenæs, hvorunder Faarbækgaard hørte, til en herremand, som derved fik ret til den, men det berørte ikke slægtens selvejerret.

Med hensyn til bygninger var Faarbækgaard een enkelt stor gård, og i 1613 kun beboet af en enkelt familie, een ejer, nemlig Peter Poulsen. I de følgende 75 år går det stærkt, først deles jorden i to lige store dele, således at to beboere (familier) nu får halvdelen af hver vang at dyrke, nu kommer der altså to plove igang. Ved næste deling, deles de to halvdele hver i tre dele, så der nu er plads til seks familier, og seks plove, der er taget meget jord ind til dyrkning. I 1688 bliver al Danmarks jord vurderet på grundlag af jordens bonitet og ydeevne og sat i hartkorn. For Faarbækgaard sattes hartkornet til 18 tdr. 1 skp., en stor stigning; det sædvanlige var faktisk en sænkning i forhold til 1661.

Omkring år 1600 havde Peter Poulsen været ene om at drive gården. Hans søn eller svigersøn, Christen Mørch, overtog gården vel omkring 1630. Han delte gården mellem en søn og en svigersøn (første deling) ca 1660, og disse igen delte jorden ca 1690-1700 mellem sønner og svigersønner i 5 eller 6 dele. Indtil da var de mange beboere at betragte som een stor familie. Ved år 1700 eller lidt før kommer der et par pengestærke svigersønner ind i gården. Det er Peter Vistisen fra selvejergården Egebjerg i Vridsted og Poul Villadsen, søn af en selvejerbonde i Fly. (I 1697 er Peder Vistisen fra Faarbeck nævnt som forlover i Sevel kirkebog for Christen Lauritsen fra Faarbeck). Disse nye er ikke vant til de knebne forhold, hvorunder de mange familier i Faarbækgaard må leve, rammerne sprænges, og begyndelsen gøres til at hver familie får sin egen gård at bo i, og istedet for een stor gård bliver Fårbæk efterhånden en lille by.(*). Samtidig med at Peter Wistisen kommer til Faarbækgaard, bliver til gengæld een af sønnerne fra Fårbæk, Morten Nielsen, gift ind i Egebjerggård. Morten arver part i Faarbækgaard. Denne Mortens part erhverves senere af Peter Vistisens brodersøn, Visti Olesen i Søndergård i Vroue, som også køber andre arveparter i Faarbækgaard, så han ejede 1 tdr. 1 skp. 1 fjk. hartkorn bondeskyld i Faarbækgaard, hvoraf han fra fæsterne årlig kunne oppebære 9 skæpper rug i bondeskyldsafgift. Sædvanligvis kørte han selv hvert år sidst på vinteren ned for at hente det i Fårbæk, og for samtidig at besøge sin slægt og se til sit gods. Og årene gik, og Visti Olsen afstod Søndergård til sin søn Ole Vistisen, men parten i Faarbækgaard beholdt han indtil han den 28 december 1772 skødede den til sin sønnesøn Visti Olsen, der da var en lille dreng på 8 år, og dennes fader kunne nu på drengens vegne hente afgiften.

Den gamle Visti Olsen døde 1775. Endnu et par år blev rugen ydet som sædvanlig; men i 1778 nægtede fæsterne at betale denne afgift, idet Landsdommer Schinkel på Hald (frygtet som bondeplager) forlangte at den skulle betales til ham. Der var sket det, at herlighedsejeren, herremanden på Lundenæs, havde stillet sit gods til aktion, og Schinkel var af den formening, at han havde købt bondeskylden med. Det gav nu store problemer for arvingerne, det var stærke herremandskræfter Vistierne var oppe imod. Heldigvis var der i slægten en fætter, Visti Søndergård, med juridisk uddannelse, og denne havde en svoger, Henrik Møller, der var birkedommer, som kunne bistå med at tage kampen op mod Schinkel. Det tog lang tid, selve sagen stod på i 3 år, men så blev det i august 1792 bekræftet at Visti fremover havde ret til afgiften, dog måtte han selv kræve den gennem 12 år udeblevne afgift af fæsterne, som så igen kunne kræve den af Schinkel." I Trap Danmark er der for godset Bregendal i Fly sogn anført at en Christen Nielsen afstod godset i 1705 til Jens Pedersen og Peder Nielsen; fra 1764 ejedes godset af Peder Nielsens svigersøn Peder Poulsen Mørk. Der må vist have været et nært slægtskab mellem disse selvejerbønder. (*) En analyse af det årlige antal konfirmander opført i Kirkebogen for Haderup Sogn hvorunder Fårbæk hørte, viser for årene 1748 til 1815 lidt mere end 1 barn hver andet år i perioden til op til 1790, hvorefter det så stiger til 1 per år. Det vil sige at børnefødslerne begynder at stige omkring 1775, ja faktisk fordobles.

I matriklen 1688 opføres Visti Olufsen sammen med Jesper Jensen og Jens Mortensen som Selvejere i Bjerregaard i Vridsted sogn. Gaammelt Hartkorn var 11 Tdr. 5 Skp. 2 Fjdk. Herlighed og 6 Tdr. 5 Skp. 1 Fjdk. 2 Alb. Bondeskyld. I den nye matrikel ansattes gaarden til 2 Tdr. 6 Skp. 1 Alb. Herlighed og 10 Tdr. 7 Skp. 3 Fjdk. Bondeskyld. Herlighedsejeren var Hans Knudsen i København.

Ifølge samme Matrikel er Visti Olufsen tillige Ejer af Bondeskylden af en Gaard i Vroue med Hartkorn 6 Tdr. 3 Alb. Gaarden var beboet af Gregers Vistisen.

Visti Olufsen nævnes i øvrigt følgende steder:

1651: mandtal i bispearkivet, Jegeberg, en bundegård, Ollufsen ½ gård, Anne Espersdatter og Jens Mortensen ½ gård.

1642 Wisti Olufsen i Jegebærigh er retsvidne i tingvidne.

1645-46 i Hald Lens Jordebøger nævnes han..

1648 og andre kilder nævnes Visti Olufsen følgende steder: 1637,1641 og 1642: Jordegen landmand i Vristed sogn.

1651: Visti Olluffsen, I jordegen gård (selvejergård).

1660 til 1662: Wisti Olufsen. I fortegnelsen over Hald Lens ekstraskatter samt mandstaller 1610-1660: kopskat (rigsarkivet: militære regnskaber) Jegeberig, Wisti Oluffsen hans moder, 5 børn og en tjenestekarl.

1672: folkeskat Visti Olufsen 4 drenge og 1 pige. Han blev gift med Maren Christensdatter, * 1620 i Vridsted, † 1660 i Egebjerggaard, Vridsted.

(1) **Ole Sevel Vistisen**, * 1640, † 1708.

(2) **Oluf Søndergaard Vistesen**, * ca 1642 i Egebjerggaard, Vridsted, Fjends, Viborg, † 14-06-1722 i Vroue, Fjends, Viborg. Ifølge Trap Danmark er Søndergård nævnt første gang i 1438 under navnet Synthergardh.

Jeppe Åkjær, der forøvrigt selv var tip - 3 - oldebarn af Oluf Vistesen citerer i sin bog " Gammel Brug og Gammel Brøde", København 1931, på side 215 en løsreven meddelelse bilagt ekstraskattemandtallet for 1689 for Fjends Herred:

Selvejer Ole Vistisen, ung karl, har en tjenestepige og et ildsted; han antog først gården forleden høst (1687) haver ingen ovn. Oluf Vistisen må have overtaget Søndergård efter 1688 idet gård nr 6 i Vroue i matriklen fra 1688 er ejet af Visti Olsen i Egebjerggård og beboet af Olufs broder Gregers Vistisen. Sønnen Visti bliver født her i 1692, og sønnen Kield, der bliver født ca 1699 bliver gift i 1725. Datteren Anne er gift med Laurits Ifersen i Fårbæk, og datteren Johanne født 1696 bliver gift med Christian Mørch i Kiersgård, Trandum, Sevel sogn, (han stammer fra Fårbæk). Disse to sidste par bliver gift i Sevel kirke i henholdsvis 1723 og 1727. Datteren Maren født ca 1706 bliver gift i 1725 med Will Jensen, Kolkur, en fæstegård under Tårupgård. Der er et udførlig skifte efter Will Jensens enken, Maren Olufsdatters død, dateret 26/11 1783, i Tårupgårds arkiver. Oluf er forlover ved en Anne Vistis bryllup i Vroue i 1717, og han skriver egenhændigt under, rimeligt pænt, på den tid skrev de aller fleste med ført hånd. I Sevel sogns kirkebog, begyndende i 1686, er præstens håndskrift forøvrigt ualmindelig flot, faktisk "Skønskrift",og alle bogstaver er latinske som vi kender dem i dag. Der var også en del Vistier i Sevel sogn på den tid, og een af dem, Maren Olufsdatter, tjente i præstegården i flere år. Det er måske hendes indflydelse der har været gældende på Olufs håndskrift.

Oluf Vistisen må være broder til den Peter Vistisen , der er nævnt i cand.mag. J. C. Hansens artikel omhandlende Faarbækgårds udvikling, fra før år 1700 til år 1800, fra at være een selvejergård til at være 5 gårde og et husmandssted. Han blev gift med (1) Anne Kjeldsdatter, * ca 1666 i Resen, Fjends, Viborg, † 10-04-1727 i Vroue. Han blev gift med (2) Karen Jensdatter, * 1660, † ca 1700 i Vroue.

(a) **Maren Olufsdatter**, * 1706, † 02-11-1783 i Resen, Fjends, Viborg.

(b) **Christen Olufsen**.

(c) **Visti Olufsen**.

(d) **Jens Olufsen**.

(e) **Johanne Olufsdatter**, * ca 1691 i Vroue, Vridsted Sogn, † 1784.

(f) **Visti Olufsen**, * 1692, † 25-06-1775. Kiendes jeg Peder Christensen i Højstrup

i Harderup sogn i Ginding Herred med min hustrus vilje at have soldt (solgt) til Visti Olesen i Vroue i Fjends Herred den arvepart, som min hustru arveligt (arveligt) er tilfalden efter hendes farfar er Peder Vistia, som boede og døde i Faabech, fornævnte arv er beliggende i Fjends Herrith udi Jegebjerg Gård, hvilken arvepart nu herefter tilhører Visti Olesen og hans arvinger. Ligeså tilstår jeg Jens Christensen i Bregendahl i Fjends Herred (herred), at jeg med min hustrus vilje haver soldt til Visti Olesen i Vroue den arveparti Faarbechgaard i Ginding Herrith udi dette sted, som Jørgen Knudsen beboer, hvilken gårdspart svarer årlig 5 skjpr. Rug efter gammel mål. Ligeledes tilstår jeg Christen Christensen Mørch i Ginding Herrith, at jeg haver solgt til Visti Olesen i Vroue, den arvepart, som jeg tilfalder efter mine forældre, som boede og døde i det fornfnte (fornævnte) Faarbrch udi det sted, som Christen Pedersen nu bebor og svarer samme gårdpart årlig 4 skæpper rug efter gammel mål, og kendes vi og vore arvinger ingen ret og rettighed til fornævnte gårdparter, men dette herefter tilhører Visti Olesen og hans arvinger med ald sin ret og rettighed, ager og eng, inden og udenmarkskel, og dersom det skeede (skete), hvad ikke formodes at ske skal, at fornævnte gårdparter bliver Visti Olesen fravundet i nogen rettergang, da lover vi og vore arvinger at erlægge eller hans arvinger med lige så godt jordegods igen.

Vroue den 20. december 1743.

Den 14/1 1744 tilskøder Peder Christensen i Hoestrup til Wisti Olsen i Vroue den andel af Fårbækgård som hans hustru havde arvet efter sin far Peder Wistisen, født på Egebjerggård, og levede og døde på Fårbækgård. Nævnt i skødet er ligeledes Gregers og Lars Wistisen. Skødet er bevidnet bl.a. af Wil Jensen i Kolkur.

- Den 10/2 1756 bliver det læst på Fjends Nørlyngs herreds ting at landsdommer Schinkels til Hald skøder Egebjerggård på 13 td hartkorn til Wisti Olsen i Vroue. Skødet er underskrevet af Schinkel, Peder Friis og Morten Wammen. Han blev gift med (1) Dorthe Jensdatter, før 1728, * 20-02-1706 i Vroue, † 01-06-1763. Han blev gift med (2) Kirsten Pedersdatter, 1763, * 1710, † 1792.
- (g) **Kield Olufsen**, * ca 1699 i Søndergaard, Vroue, Fjends Viborg, † 25-03-1770 i Resen, Fjends, Viborg. Han blev gift med (1) Karen Lauritzdatter, 24-06-1725, * ca 1703. Han blev gift med (2) Mette Wistisdatter, * 1721, † 1781 i Vridsted.
- [A] **Oluf Kiildsen**, * 21-09-1727 i Resen, Fjends, Viborg, † 11-04-1742 i Resen, Fjends, Viborg.
- [B] **Anne Kiildsdatter**, * 06-08-1730 i Resen, Fjends, Viborg.
- [C] **Elses Kiildsdatter**, * 31-08-1732 i Resen, Fjends, Viborg, † 03-07-1740 i Resen, Fjends, Viborg.
- [D] **Lars Kjeldsen**, * 06-03-1735 i Resen, Fjends, Viborg, † 07-04-1799 i Resen, Fjends, Viborg. Han blev gift med Kirsten Jensdatter, 1762 i Sahl, Ringkøbing, * 03-03-1743 i Sahl, † 22-06-1815 i Resen, Fjends, Viborg.
- [1] **Karen Larsdatter**, * 11-09-1763 i Resen, Fjends, Viborg, † 30-06-1830.
- [2] **Kirsten Larsdatter**, * 27-05-1765 i Resen, Fjends, Viborg, † 02-10-1841 i Daubjerg.
- [3] **Kield Larsen**, * 03-05-1767 i Resen, Fjends, Viborg, † 10-05-1767 i Resen, Fjends, Viborg.
- [4] **Anna Larsdatter**, * 31-07-1768 i Resen, Fjends, Viborg.
- [5] **Kield Larsen**, * 01-04-1770 i Koldkur, Resen, Fjends, Viborg, † 31-05-1831 i Daubjerg, Fjends, Viborg.
- [6] **Jens Larsen**, * 03-02-1772 i Resen, Fjends, Viborg, † 10-04-1849.
- [7] **Ole Larsen**, * 13-03-1774 i Koldkur, Resen, Fjends, Viborg, † 05-03-1853 i Resen, Fjends, Viborg. Han blev gift med Mette

Willsdatter, 16-10-1802 i Resen, Fjends, Viborg, * ca 1774 i Grove, Brøndum sogn, † 05-10-1847 i Resen, Fjends, Viborg.

- [8] **Wisti Larsen**, hjemmedøbt 24-04-1776 i Koldkur, Resen, Vroue, Viborg, døbt 14-06-1776 i Resen Sogn, † 16-04-1847. Han blev gift med (1) Kirsten Willsdatter, 15-04-1807, * ca 1777 i Resen, Fjends, Viborg (datter af Will Madsen og Karen Jensdatter), † 29-12-1807. Han blev gift med (2) Inger Knudsdatter, 19-11-1809 i Resen, Vroue, Viborg, * 1784 i Viborg, † 29-06-1830.

[a] **Karen Vistisdatter**, døbt 16-12-1807 i Resen, Fjends, Viborg. Hun blev gift med Jens Christian Olesen, 17-10-1845 i Resen, Vroue, Viborg, * 29-01-1811 i Vroue, Fjends, Viborg. Jens: Ugift ved indgåelse af ægteskab.

{A} **Visti Jensen**, * 30-06-1849, døbt 01-07-1849 i Resen, Vroue, Viborg. Han blev gift med Ane Larsen, 28-10-1870 i Resen, * 25-04-1847 (datter af Lars Olesen og Mette Cathrine Christensdatter), døbt 27-04-1847 i Resen, Vroue, Viborg.

{1} **Jens Christian Jensen**, * 31-03-1871, døbt 10-04-1871 i Resen, Vroue.

{2} **Karen Jensen**, * 20-08-1872, døbt 01-09-1872 i Resen, Vroue, Viborg.

{3} **Lars Jensen**, * 08-06-1874 i Resen, † 28-01-1942 i Viborg Sygehus, begravet 04-02-1942 i Resen Sogn. Han blev gift med Maren Hansen, 30-05-1902 i Vroue Kirke, * 09-09-1879 i Vroue (datter af Hans Nielsen og Sofie Frederikke Jensen), døbt 19-10-1879 i Vroue Sogn, † 18-08-1970 i Stoholm.

{a} **Anna Jensen**, * 04-04-1903 i Sdr. Resen, † 15-09-2005 i Viborg. Ugift, arbejdede på børnehjem i Vedbæk men flyttede til Viborg efter da hun blev pensioneret.

{b} **Visti Jensen**, * 03-09-1904, † ca 2003. Visti og Anne var fætter og kusine. Brødrene Visti og Hans drev gården Grønvang sammen i årene efter faderens død, men solgte den senere til udvinding af tørv. Herefter købte Visti og Anna ejendommen Grønkjær ved Stoholm. Han blev gift med Anne Jensen.

<A> **Gunnar Jensen**, † Ja. Han blev gift med Anna Lise.

 Birgit Jensen. Hun blev gift med Villy Madsen.

<1> **Lis Madsen**.

<2> **Henrik Madsen**.

<3> **Peter Madsen**.

<4> **Michael Madsen**.

{c} **Hans Jensen**, * 06-03-1906. Drev efter faderens død gården Grønvang sammen med broderen Visti. Efter gårdens salg til tørveudvinding, købte Krista og Hans gården Troelstruplund ved Stoholm. Moderen Maren flyttede med og boede her indtil hendes død. Han blev gift med Krista.

<A> **Lissy Jensen**. Hun blev gift med Niels Siggaard.

<1> **Kim Siggaard**.

 Ingrid Jensen. Hun blev gift med Carl Aage Drengsgaard.

<1> **Linda Drengsgaard**.

- <2> **Peter Drengsgaard.**
- <C> **Bente Jensen.** Hun blev gift med Mogens Bohl.
- <1> **Anna.**
- <2> **Kristian.**
- {d} **Frederikke Jensen,** * 29-12-1908. Hun blev gift med Kristian Nielsen. Kristian: Gårdejer Vordinggård.
- <A> **Anna Nielsen.** Hun blev gift med Ernst Andersen.
- **Grethe Nielsen.** Hun blev gift med ? Christensen, † Ja.
- <C> **Randi Nielsen.** Hun blev gift med Ejner Stæhr.
- <D> **Anders Nielsen.**
- {e} **Kirstine Jensen,** * 02-10-1910. Kirstine arbejdede som rengøringsinspektrice på Holbæk Amts Sygehus indtil hun blev pensioneret og flyttede herefter til Viborg.
- <A> **Henning Jensen.** Henning far hedder Søren Pedersen, men Henning har aldrig haft noget med faderen at gøre. Han blev gift med Ingrid Mønsted Christensen.
- <1> **Lisbeth Jensen.** Hun blev gift med Karl.
- <2> **Lene Jensen.** Hun blev gift med Lars.
- <3> **Jette Jensen.** Hun blev gift med Kenneth.
- {f} **Villiam Jensen,** * 10-07-1912, † 23-04-2012 i Viborg, Plejehjemmet Overlund. Villiam drev sammen med Jenny en ejendom i Grove, men flyttede senere til Sdr. Rind, hvor de også drev en ejendom. Han blev gift med Jenny Morbjerg.
- <A> **Bent Jensen.** Han blev gift med Lene.
- **Frede Jensen.** Han blev gift med Gurli.
- <C> **Gert Jensen.** Han blev gift med Lis.
- <D> **Bodil Jensen.** Hun blev gift med Gert Dalsgaard.
- <E> **Verner Jensen.**
- {g} **Aage Jensen,** * 14-02-1915. Anna og Aage drev en ejendom i Høgild i Frederiks indtil de blev pensionerede og flyttede til Frederiks. Han blev gift med Anne Nysum Jensen.
- <A> **Vagn Jensen,** † 15-03-2014. Han blev gift med Karin.
- **Gerda Jensen.** Hun blev gift med ? Kipp.
- <C> **Grethe Jensen.** Hun blev gift med Niels Jørgen Nielsen.
- <D> **Herdis Jensen.** Hun blev gift med ? Grauballe.
- <E> **Tove Jensen.** Hun blev gift med ? Tipsmark.
- {h} **Helga Jensen,** * 07-05-1918, † november 2011. Hun blev gift med Sigurd Daugbjerg. Sigurd: Sigurd arbejdede som lokomotivfører i en årrække.
- <A> **Rita Daugbjerg.** Hun blev gift med Peter

Kristensen.

Annette Daugbjerg. Hun blev gift med ?
Allerslev.

{i} **Jenny Jensen,** * 29-12-1920. Hun blev gift med
Holger Thouggaard. Holger: Holger arbejdede som
graver og boede i Løgstrup ved Viborg.

<A> **Gurli Thouggaard.** Hun blev gift med Anton
Brøndum.

Jonna Thouggaard. Hun blev gift med (1)
Jørgen. Hun blev gift med (2) Karsten. Hun
blev gift med (3) Jørgen Mogensen.

<1> **Brian.**

<C>**Per Thouggaard.**

<D> **Mona Thouggaard.**

{j} **Hilda Jensen,** * 04-08-1923 i Grønvang, Resen
sogn Fjends herred, døbt 02-09-1923 i Resen sogn
Fjends herred. Hun blev gift med Hans Christian
Duch, 13-12-1942 i Thorning sogn, * 17-02-1921 i
Duelund Mark, Sjørsløv sogn (søn af Peter
Emanuel Duch og Marianne Østergaard Jensen), †
16-11-1990 i Viborg Kirkegård, døbt 24-03-1921 i
Sjørsløv Sogn, konfirmeret 07-04-1935 i Sjørsløv
Sogn. Hans: Boelsmand i Duelund på faderens
husmandssted indtil 1973. hvor de flyttede til
Viborg.

Arbejdede som daglejer på Liselund, senere som
jord -og betonarbejder og sluttede som vicevært på
Ellekonebakken i Viborg, inden han gik på efterløn.

<A> **Jørgen Duch,** * 08-05-1943 i Amtssygehuset
Kjellerup, Hørup sogn, † 11-01-2014 i
Regionssygehuset i Viborg, døbt 06-06-1943 i
Sjørsløv Sogn, begravet 17-01-2014 i Sdr.
Sogn, Viborg. Han blev gift med Inger Olesen,
* 23-07-1944.

<1> **Lars Erik Duch,** * 08-11-1966. Han blev
gift med Mona Kærlund Larsen,
17-08-1996, * 23-08-1966.

<2> **Poul Henrik Duch,** * 03-04-1971. Han
blev gift med Joan Nedergaard Jacobsen,
* 06-01-1968.

Ivan Duch, * 08-02-1946 i Duelund. Han
blev gift med Sonja Kruse, * 08-01-1948.

<1> **Annette Duch,** * 27-03-1971 i Silkeborg.
Hun blev gift med (1) Allan Johansen,
07-10-1995. Hun levede sammen med
(2) Henrik Nielsen, * 14-06-1953.

<2> **Henrik Duch,** * 18-02-1974 i Silkeborg.
Han blev gift med Sissel.

<C>**Peter Emanuel Duch,** * 29-10-1951 i
Kjellerup Sygehus, hjemmedøbt 21-12-1951 i
Kjellerup Sygehus, døbt 17-02-1952 i Hørup
Kirke. Han blev gift med Inge Dorte
Jacobsen, 31-10-1981 i Kolding Rådhus, *
05-04-1954 (datter af Carl Adolf Jacobsen og
Vera Anine Olesen).

<1> **Kristina Duch Jacobsen,** * 08-05-1978.
Hun blev gift med Hans Holmer,

03-07-2010 i Sct. Nicolai Kirke, Kolding,
* 01-05-1980.

<2> **Kasper Duch Jacobsen**, * 20-08-1979 i
Kolding Sygehus, Kolding. Han blev gift
med Bettina Christensen, 16-03-2013, *
03-01-1982. Bettina: Bettina Duch
Jacobsen efter indgåelse af ægteskab.

{B} **Dødfødt drengbarn**, * 19-09-1852 i Resen, Vroue, Viborg, †
19-09-1852.

[b] **Kirsten Vistisen**, døbt 06-11-1811 i Resen, Vroue, Viborg.

[c] **Knud Vistisen**, døbt 12-01-1812 i Resen, Vroue, Viborg.

[E] **Visti Kiildsen**, * 17-11-1737 i Resen, Fjends, Viborg.

[F] **Else Kiildsdatter**, * 29-11-1744 i Resen, Fjends, Viborg, † 30-06-1749 i
Resen, Fjends, Viborg.

(h) **Anne Olufsdatter**, * 1700. Hun blev gift med Laurids Iversen.

(3) **Gregers Vistisen**, * 1644 i Vridsted, † 1699 i Vroue.

(4) **Christen Vistisen**, * ca 1648 i Egebjerggård, Vridsted S., Fjends Hrd, Viborg Amt, †
ca 1700. Præst

Overtager sammen med broderen Oluf Vistisen's halvdel af fødegården i 1688
Egebjerggaard, Vridsted sogn. Han blev gift med Dorthe Jensdatter, 1689 i Vridsted
Kirke.

(5) **Peder Vistisen**, * 19-08-1653 i Vridsted, † 28-10-1736 i Haderup.

(6) **Dorthe Vistisdatter**, * 1660 i Egebjerggaard, † 1750 i Egebjerggaard.

(D) **Mette Olufsdatter**, * 1612 i Vridsted.

(E) **Margrethe Olufsdatter**, * 1614 i Vridsted.

(F) **Maren Olufsdatter**, * 1617 i Vridsted.

(G) **Ingierd Olufsdatter**, * 1617 i Vridsted.

3. **Knud Christensen.**

B. **Jens Vistisen**, * 1490.

C. **Søren Vistisen**, * ca 1495.

D. **Anders Vistisen.**